

GİDERLERLE İLGİLİ ÖZEL DOSYALAR

YILBAŞI VE BAYRAMLARDA VERİLEN HEDİYE ÇEKLERİNDE BELGE DÜZENİ VE VERGİLENDİRME NASIL OLMALIDIR?

ÖZEL DOSYA NO:3

Bazı şirketlerce firmaların iş ilişkisi içerisinde bulunduğu kişilere, hatırlı müşterilerine yılbaşı ve bayramlarda çeşitli mağazalardan çek tutarı kadar alışveriş imkanı sağlayan hediye çekleri dağıtması gittikçe yaygınlaşan bir uygulama halini almıştır. Bu uygulama belgelendirme ve vergilendirme açısından bazı tereddütleri de beraberinde getirmektedir. Maliye Bakanlığı'nca verilen özeldeler çerçevesinde dört aşama halinde düzenlenmesi gereken belgeler ve vergilendirme aşağıdaki gibi olacaktır.

1. Mağazalarca Hediye Çeklerinin Firmalara Satışı

Bu aşamada hediye çekinin, çeki çıkartan ve satan mağaza tarafından, hediye çekini satın alıp dağıtan firmalara belirli bir bedel karşılığında tesliminde, tahsil edilen çek bedellerinin, alınan avans olarak muhasebeleştirilmesi ve tahsil edilen bedel için "Tahsilat Dekontu" düzenlenmesi gerekmektedir.

2. Hediye Çeklerinin 3. Kişilere Dağıtılması

Vergi Usul Kanunu'nun 227. Maddesine göre, üçüncü şahıslarla olan ilişki ve işlemlere ilişkin kayıtların tevsiki mecburi bulunmaktadır. Bu sebeple, hediye çeki dağıtımının işletmenin amacına uygun olarak gerçekleştirildiğinin ispatı açısından, hediye çeki dağıtılan kişilerin, iş ve işletme faaliyetleriyle ilişkili bulunduğunun anlaşılabilmesine imkan sağlayacak bir liste veya benzeri bir belge oluşturulmasında fayda vardır.

3. Hediye Çeklerinin Harcanması

Bu aşamada düzenlenmesi gereken bir belge çeşidi bulunmamaktadır. Ancak hediye çeklerinin ibrazı aşamasında, hediye çekini ibraz eden kişiye ait unvan/ad/soyad bilgilerinin temin edilmesi, olası bir vergi incelemesinde bu bilgilerin, hediye çekini satın alıp dağıtan firmalar tarafından oluşturulan liste ile mutabakat sağlanması açısından yararlı olabilecektir.

Bu yolla, hem olası bir vergi incelemesinde, işletmenin problem yaşamasının önüne geçilmiş olacak hem de hediye çeklerinin amacı dışında kullanılması önlenecektir.

4. İşlemlerin Sonuçlanması

Vergi Usul Kanunu'nun 229. Maddesine göre fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan ya da işi yapan tüccar tarafından düzenlenerek müşteriye verilen vesikadır. Aynı Kanun'un 231. Maddesinde faturanın malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenmesi gerektiği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı belirtilmiştir. Bu hükümler çerçevesinde, hediye çekini satan işletmelerin, hediye çekleri karşılığı kullanılarak yaptıkları satışlar karşılığı faturayı, hediye çeklerini satın alan ve dağıtan kişi ve kurumlar adına düzenlemeleri gerekmektedir. Çünkü, hediye çeki karşılığı olan alışveriş bedellerinin gerçek yüklenicileri, hediye çeklerini kullanıp alışveriş yapan kişiler değil, hediye çeklerini satın alıp dağıtan firma veya kişilerdir.

Nitekim, Maliye Bakanlığı'nın konuyla ilgili olarak vermiş olduğu Özelge'de;

“Dekont verilmek suretiyle belgelendirilen ve ‘avans’ olarak muhasebeleştirilen hediye çeklerinin, nihai tüketiciler tarafından ibraz edilerek çek tutarı kadar malın teslimi durumunda, Katma Değer Vergisi Kanunu'nun 10/a maddesi hükmü uyarınca, vergiyi doğuran olay gerçekleşeceğinden daha önce belgeye bağlanmayan bu teslimlere ilişkin fatura ve benzeri vesikaların, hediye çeklerini kişilere veren firmalar adına düzenlenmesi gerekmekte olup, hediye çeklerini ibraz eden kişilere yapılan teslim ve hizmet ifaları sırasında ayrıca bu kişiler adına fatura ya da fatura yerine geçen bir vesika düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır. Bu teslim ve hizmetlere ilişkin faturaların, 7'şer günlük süreler halinde satış bilgileri toplanarak ve katma değer vergisi yönünden aylık vergilendirme dönemleri de geçirilmemek kaydıyla düzenlenmesi gerekmektedir.

Öte yandan, hediye çekleri ibraz edilmek suretiyle yapılan teslim ve hizmetlere, bu mal ve hizmet teslimleri için belirlenmiş olan katma değer vergisi oranlarının uygulanacağı tabiidir.”

Şeklinde idari görüş bildirmiştir .